

FOKUS: NORDEN OG BREXIT

Finlands synpunkt: Utan Storbritannien förlorar vi en bunds­för­vant i EU

Juha Jokela

Utrikespolitiska institutet i Finland

Sammandrag

I Finland ses Storbritanniens utträde ur Europeiska unionen (EU) huvudsakligen som en negativ utveckling. Resultatet av folkomröstningen förvånade Finland, även om man under en längre tid hade bekymrat sig över den vändning som Storbritanniens relationer till EU tagit. De direkta ekonomiska och politiska följderna av utträdet tycks bli överkomliga för Finland. De indirekta följderna för EU:s ekonomi, framtid och säkerhet betraktas som mer relevanta orosmoment för Finland. Finlands högsta prioritet har sålunda varit att dämpa de negativa konsekvenserna av brexit för EU och att stärka den europeiska integrationen.

Nøkkelord: Finland • Norden • EU • Brexit • integrasjon

Inledning

Resultatet av folkomröstningen om EU i Storbritannien i juni 2016 gav upphov till förvåning i Finland. Budskapet om att en av de största medlemsstaterna sannolikt lämnar Europeiska unionen (EU) mottogs med sorg. Under efterkrigstiden hade Finland och Storbritannien ett nära samarbete i handelsfrågor, och efter att Finland anslöt sig till EU 1995 stod länderna ofta på samma sida i EU:s beslutsfattande på flertalet politikområden. Finland har ofta framhävt Storbritanniens roll för att upprätta och utveckla EU:s inre marknad och utrikeshandelspolitik, dess understöd för EU:s utvidgning österut och dess betydelse för säkerheten i Europa. Bland allmänheten har Storbritanniens långa historia av parlamentarisk demokrati, internationellt

välkända fin- och populärkultur och universitet i världsklass betraktats som referenspunkter för Finland. Finländarna har också välkomnat britternas intresse för vad man kallar “Cool North”, allt från nordisk design till finländsk välfärd och det finländska utbildningssystemet. Storbritannien har emellertid också betraktats som en svår EU-medlemsstat, som ofta sätter hinder i vägen för den europeiska integrationen på områden som bedömts som viktiga för Finland. På samma sätt har brexit huvudsakligen ansetts lägga ytterligare hinder i vägen för EU i en tid av många och allvarliga kriser i Europa. Syftet med denna artikel är att klarlägga och analysera hur brexitomröstningen har tagits emot i Finland. Fokus läggs först på Finlands relationer till Storbritannien, framför allt i EU-sammanhang. Därefter diskuteras hur Finland har reagerat på Storbritanniens utträde. Slutligen analyseras några av de viktigaste följderna av brexit för Finland.

Nära band till Storbritannien i EU, men också reservationer mot dess EU-politik

I Finland har Storbritannien traditionellt uppfattats som en viktig europeisk kraft med stor global räckvidd. Landets ekonomiska, politiska och militära betydelse har framhävts såväl allmänt som i EU och inom europeiska säkerhetsarrangemang. Speciellt handelsförbindelserna mellan Finland och Storbritannien går längre tillbaka än Finlands självständighet 1917 och 1918 upprättades diplomatiska förbindelser och 1919 erkände Storbritannien Finland. Förbindelserna avbröts på grund av fortsättningskriget mellan Finland och Sovjetunionen 1941-44 – då Finland också var i krig med Storbritannien – och de återupptogs 1947. Under det kalla kriget anslöt sig Finland till den Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA) – det brittiskleda svaret på Europeiska ekonomiska gemenskapen (EEG) – genom arrangemanget FINN-EFTA 1961. Specialarrangemanget godkändes på grund av Finlands oro för vad EFTA:s överstatliga beslutsfattande skulle innebära för landets neutralitet och Sovjetunionens tillträde till den finländska marknaden (Tuomioja 2014, se även Kirby 1979: 179). Efter att Storbritannien anslöt sig till EEG 1973 behöll Finland nära handelsförbindelser med Storbritannien och säkrade ett frihandelsarrangemang med EEG. Eftersom Finland var neutralt under det kalla kriget förekom det vissa begränsningar i de politiska och säkerhetsrelaterade relationerna till Storbritannien, och ländernas regeringar och ledare uppfattade inte alltid den internationella utvecklingen och de nödvändiga åtgärderna på samma sätt (Aunesluoma 2005: 8). Ändå resulterade Finlands strävan att medla mellan öst och väst i nära politiska band till Storbritannien till exempel i samband med Konferensen om säkerhet och samarbete i Europa på 1970-talet (Hamilton 2005).

Som en av de största EU-staterna är Storbritanniens tidigare och nuvarande betydelse för den europeiska integrationen och EU:s beslutsfattande vida erkänd i Finland. Som en mästare på frihandel framhävs ofta Storbritanniens roll för att upprätta den inre marknaden och utveckla EU:s utrikeshandelspolitik. Så som nämndes

i inledningen gäller detsamma Storbritanniens ansträngningar att understödja utvidgningen österut och landets betydelse för EU:s utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik. Storbritannien har emellertid också betraktats som en svår EU-medlem, som ofta lägger hinder i vägen för den europeiska integrationen. Den mer proeuropeiska retoriken hos labouregningarna under ledning av Tony Blair och Gordon Brown betraktades som en positiv utveckling även i Finland (Archer 2010). När konservativerna återtog regeringsställningen 2010 vaknade oron för svårare relationer mellan EU och Storbritannien eftersom de konservativas ledare David Cameron under sin tid i opposition hade krävt en omröstning om Lissabonfördraget, som trädde i kraft 2009. Även om medtagandet av det proeuropeiska liberaldemokratiska partiet i regeringen dämpade denna oro, stod det snart klart för Finland att den växande EU-skepsisen i Storbritannien i allmänhet och inom Konservativa partiet i synnerhet skulle få konsekvenser (Jokela 2013).

Den nya brittiska regeringens inställning ansågs av finländska politiker delvis hindra utsikterna för strömlinjeformade och effektivare yttre förbindelser, ett EU-politikområde som Finland har satsat mycket på. Införandet av den lag som kallas för "referendum lock" i Storbritannien som utlöser en folkomröstning ifall ytterligare makt överförs från nationell nivå till EU, liksom utredningen Balance of Competence Review (2012-2014), ansågs också indikera ett mer problematiskt förhållande mellan Storbritannien och EU. Hanteringen av eurokrisen underströk slutligen att det fanns stora skillnader mellan Storbritannien och Finland när det gäller EU-frågor. I Finland kunde man inte till fullo förstå Storbritanniens åtgärder för att blockera vissa kritiska reformer av Ekonomiska och monetära unionen (EMU). 2011 hindrade Storbritanniens veto de fördragsändringar som kallades finanspakten, och euroområdet tvingades att komma överens om dem genom ett mellanstatligt fördrag. Storbritanniens veto ansågs i hög grad vara betingat av nationella intressen och ytterligare fjärma landet från EU.

De ekonomiska utmaningarna som EU och Finland står inför har emellertid också understrukit vissa viktiga målsättningar som är gemensamma för den brittiska och den finska regeringen. Storbritanniens strävanden att förbättra EU:s konkurrenskraft, införa nya frihandelsarrangemang, utveckla den inre marknaden och minska EU:s utgifter har varit viktiga gemensamma mål för Storbritannien och Finland (Finlands riksdag 2015). Därför sågs möjligheten att Storbritannien skulle fjärma sig ytterligare från EU eller förlora sitt inflytande vid beslutsfattarnas bord som en negativ utveckling för Finlands del redan före premiärminister Camerons löfte om omförhandlingar och en folkomröstning om EU.

Camerons vallöfte att förhandla om en ny överenskommelse med EU och utlysa en folkomröstning om huruvida Storbritannien ska stanna kvar i eller lämna EU 2013 fick ett ljumt mottagande i Finland. För det första sågs ensidiga krav från Storbritanniens sida, stödda av en folkomröstning, som en farlig utveckling ifall andra medlemsstater skulle följa exemplet. För det andra sågs denna politik snarare som ett resultat av inhemska politiska krafter än påstått intresse av att utveckla EU.

För det tredje ansågs betydande osäkerheter hänföra sig till både förhandlingarna och folkomröstningen. Efter Konservativa partiets valseger 2015 var Finland ändå beredd att godta vissa kompromisser så att Cameron skulle få möjlighet att driva en kampanj för fortsatt medlemskap.

Intressant var att det öppet populistiska och EU-skeptiska partiet Sannfinländarna var med och bildade regering i Finland efter riksdagsvalet i 2015. Eftersom partiet hade nära kontakt till flera EU-skeptiska partier i Europa, liksom till det brittiska Konservativa partiet, trodde en del att Finland officiellt kanske skulle bli mera tillmötesgående beträffande Storbritanniens krav. I sin nya roll som utrikesminister berättade Sannfinländarnas ledare Timo Soini för den brittiska pressen att Camerons plan på EU-förhandlingar och en folkomröstning var ”absolutely a great idea” (The Telegraph 2015). Samtidigt konstaterade han ändå att Storbritannien av Finland inte skulle förvänta sig en “100 percent supporter at every stage”.

Från förvåning och besvikelse till tuffa förhandlingar och inre konsolidering

Resultatet av folkomröstningen i Storbritannien chockade hela det politiska spektrumet i Finland, och detsamma gällde allmänheten. Finland överrumplades nästan fullständigt. Officiellt instämde Finland i EU:s samordnade budskap genast efter brexitomröstningen. Resultatet mottogs med bekymmer, men man förklarade sig respektera de brittiska väljarnas beslut. Finland omfattade den gemensamma inställning hos EU27, som uppmanade den brittiska regeringen att återropa artikel 50 i Lissabonfördraget, och man stängde dörren för ytterligare förhandlingar med Storbritannien tills den officiella anmälan hade skickats. Eftersom mediernas uppmärksamhet till stor del riktades mot följderna av det hägrande brexit för EU och den europeiska integrationen, betonade Finland att dess högsta prioritet var att arbeta för EU:s stabilitet och ta itu med de negativa konsekvenserna av brexit för Finland och EU.

Av denna orsak ledde utrikesminister Timo Soinis resa till London strax efter brexit till vissa kontroverser inom regeringen. Det påstådda syftet med resan var att han skulle träffa sina normala kontakter och på så sätt få en mer fullständig bild av utvecklingen i Storbritannien. Emellertid lät han sig också intervjuas av British Sky News, varvid han antydde att även om den nuvarande finska regeringen inte har någon EU-folkomröstning på sin agenda, ”the discussion is now open and loud” (Finnish Broadcasting Company News 2016). Soinis koalitionspartner Petteri Orpo, ledare för det centerhögerinriktade Samlingspartiet och finansminister, kritiserade resan och sade att den kunde sända ett klivet budskap om regeringens officiella inställning till Storbritanniens utträde. Statsministern upprepade att hans regering inte kommer att ordna någon folkomröstning om EU i Finland.

Trots de direkta kraven på en EU-folkomröstning i Finland (som härrörde från Sannfinländarnas ungdomsförbund) snabbt avvisades, har tanken nyligen dykt upp på nytt inom Sannfinländarna. De andra politiska partierna understöder inte en EU-folkomröstning, och understödet för EU har förblivit starkt bland väljarna i Finland.

Enligt Eurobarometern 2016 anser 60 procent av de finländare som svarade att Finlands EU-medlemskap är en bra sak, 30 procent anser att det är varken bra eller dåligt och endast 10 procent anser att det är en dålig sak (European Parliament 2016: 15). En så stor andel som 78 procent av de finländare som svarade är för EMU och den gemensamma valutan (European Commission 2016: 27).

Utrikesminister Soini har argumenterat starkt för att man måste närma sig brexit och de svåra utträdesförhandlingarna konstruktivt, och alla straffåtgärder måste undvikas. Trots att detta mål till stor del godkänns i Finland, har det också antytts att Storbritannien inte kan undgå negativa konsekvenser även om förhandlingarna om utträdet och de framtida relationerna förs i god och konstruktiv anda. Det här resonemanget växte sig starkare när Storbritanniens strävan att helt bryta med EU – så att EU-domstolens jurisdiktion upphör och man lämnar den gemensamma marknaden – indikerade en hård i stället för mjuk brexit. I anslutning härtill, när Storbritanniens mål för de kommande förhandlingarna har klarnat och bilden av de komplexa och politiska svårigheter som hänför sig till processen har kompletterats, förutspår Finland en tämligen svår förhandlingsprocess.

Intressant är att de finländska medierna har fäst rätt stor uppmärksamhet vid utvecklingen i Storbritannien efter brexitomröstningen. De har täckt utvecklingen inom den brittiska politiken, inbegripet den reserverade inställningen till brexit i Skottland och de svårigheter som hänför sig till situationen i Nordirland. Medierna har också försökt täcka åsikterna hos briter i olika delar av Storbritannien för att förstå de socioekonomiska drivfjädrarna bakom brexitomröstningen, liksom människors åsikter om resultatet och den kommande processen. Detta har bidragit till förståelsen för de djupa politiska skiljelinjerna i Storbritannien, liksom den betydande osäkerhet som hänför sig till den framtida utvecklingen.

I detta sammanhang har möjligheten att Storbritannien skulle ompröva sitt beslut att lämna EU då och då dykt upp i den offentliga debatten i Finland. Medan vissa experter och iakttagare har antytt att svårigheterna i anslutning till utträdet, inbegripet Storbritanniens potentiella upplösning, kunde leda till en andra folkomröstning, har sådana steg som åberopandet av artikel 50 och Labourpartiets konstaterande att man ämnar respektera resultatet av folkomröstningen inneburit att även finländarna i stor utsträckning har accepterat att brexit betyder brexit.

På grund av de snabbt försämrade säkerhetsutsikterna både inom och utanför Europa har brexitomröstningen och USA:s nuvarande presidents konstateranden angående de framtida transatlantiska relationerna lett till en viss oro i Finland. Även om ledarna för den finländska utrikespolitiken har understrukt att det fortfarande är för tidigt att bedöma de potentiella följderna av denna utveckling, har möjligheten till djupare skiljelinjer mellan de centrala västmakterna noterats och följs noggrant (se till exempel Statsrådets kansli 2017).

I ljuset av allt detta, och eftersom brexit i hög grad uppfattas som ett politiskt och ekonomiskt bakslag för EU och den europeiska integrationen, har den offentliga debatten i Finland nu inriktats på EU:s framtid. Finlands regering välkomnade

reaktionen från EU27 i Bratislavaförklaringen från september 2016, som antydde att i stället för en större översyn av EU mot en fördjupad eller lösare union borde EU koncentrera sig på att leverera och genomföra beslut som fattats under krisåren. Den påföljande Romförklaringen och EU-kommissionens Vitbok om EU:s framtid från 2017 har emellertid i viss mån lett till nationell diskussion om den nuvarande regeringens ambitioner när det gäller EU. Dessa dokument antyder att det kan krävas större flexibilitet och differentiering – med andra ord integration i olika takt – för att stärka och främja den europeiska integrationen, eftersom det inte råder konsensus mellan medlemsstaterna. Följaktligen har den ”medelvägspolitik” som omfattats av den nuvarande regeringen och försvarats av statsministern satts under politisk lupp. Före detta statsminister Paavo Lipponen har till exempel offentligt upprepat sin EU-ståndpunkt, som karakteriserade de första åren av Finlands medlemskap i EU, dvs. att Finland bör sträva efter att befinna sig i kärnan av nyckelprojekt som gäller den europeiska integrationen.

Vad blir följderna för Finland?

Så som nämndes ovan har man i Finland i stor utsträckning diskuterat brexit i förbindelse med de mer omfattande följderna för EU. Under månaderna efter folkomröstningen i Storbritannien har det förts en mer nyanserad diskussion om de direkta och indirekta effekterna för den finländska ekonomin. Dessutom har man i viss mån tagit itu med konsekvenserna för EU:s beslutsfattande och inre styrkeförhållanden, parallellt med brexits mer omfattande följder för säkerheten i Europa.

Enligt en färsk undersökning som gjorts av ETLA, Näringslivets forskningsinstitut i Finland, var Storbritanniens andel av den finländska exporten av varor och tjänster 5,2 procent 2013-14 (Berg-Andersson et. al. 2017). De viktigaste exportsektorerna var skogs- och kemiindustrins produkter. Den brittiska andelen av mervärdet från exporten var 4,6 procent 2011. Detta var 1,1 procent av Finlands BNP. Antalet finska dotterbolag i Storbritannien är cirka 200. Ungefär hälften av dem är industriföretag. År 2015 fanns det 308 brittiska dotterbolag i Finland, de flesta inom tjänstesektorn. Många bolag är resultat av fusioner och företagsförvärv. Britterna investerade mer i Finland än vad finländarna gjorde i Storbritannien. I Storbritannien bor ungefär 20 000 finländare. År 2013 var 1 807 av dem studerande. Enligt finsk statistik bodde 4 427 brittiska medborgare i Finland 2015, inbegripet 220 studerande.

I detta sammanhang anses brexit påverka Finland direkt genom att Storbritanniens ekonomi eventuellt försvagas och handelshinder återinförs när Storbritannien lämnar den inre marknaden. Omfattningen av det senare beror på hur djupa relationer Storbritannien kommer att ha med EU efter brexit. Likväl har den finländska ekonomin ansetts vara något mer immun mot de direkta ekonomiska följderna av brexit tack vare en gynnsam kombination av handelspartner, bland dem länder som Ryssland och Kina. Ekonomiska prognoser har också antytt att

finländska industriföretag kan ta marknadsandelar från brittiska industrier på längre sikt (Lehmus & Suni 2016). De negativa ekonomiska prognoser som berör Finland understryker de effekter som brexit kan ha för EU:s ekonomi och integrationsprocessen. Brexit kan eventuellt skada den ekonomiska tillväxten som nyligen tagit fart i EU, liksom investerarnas och konsumenternas förtroende. Det kan också orsaka en viss splittring av den inre marknaden.

Dessa ekonomiska prognoser förklarar också varför framtiden för och stärkandet av den återstående Europeiska unionen har blivit en politisk prioritet för Finland. Kartläggningen av intresset bland EU27 för utträdesförhandlingarna har placerat Finland bland de länder som intar en hårdare framom mjukare attityd till Storbritanniens utträde och de framtida relationerna mellan EU och Storbritannien (The Economist 2017).

Politiker- och expertsamfundet i Finland har också uttryckt en viss oro för EU:s beslutsfattande och förändrade politiska styrkeförhållanden, som kan ha följder för Finlands inflytande i EU. Även om Storbritannien i allt högre grad har betraktats som en svår medlemsstat, har dess pragmatiska inställning och skickliga representanter också setts som en tillgång för EU:s beslutsfattande. Finland erkänner att en av de största medlemsstaternas utträde kommer att ha direkta följder för EU:s beslutssystem, inbegripet medlemsstaternas vikt i EU-rådet och Europaparlamentets sammansättning. Det eventuella behovet av att se över relevanta bestämmelser i EU-fördragen kan emellertid i sinom tid också jämna vägen för större reformer, som har understötts av en majoritet av medlemsstaterna men avvisats av Storbritannien (Tiilikainen 2016). De områden där Storbritanniens motstånd mot en djupare politisk integration har märkts mest omfattar EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik (Gusp), EU-medborgarskap inbegripet rättigheter och friheter på EU-nivå liksom viktiga överstatliga element i EU:s beslutsfattande. I anslutning till detta har man tidigare varit tvungen att gå med på kännbara kompromisser och godkänna särskilda undantagsklausuler för Storbritannien på området för rättsliga och inrikes frågor, inbegripet såväl Schengenområdet som EMU. Även om det finns tämligen få tecken på stora EU-reformer på dessa integrationsområden inom den närmaste framtiden, kan Storbritanniens utträde visa sig få rätt viktiga följder på längre sikt.

De direkta konsekvenserna av brexit gäller de politiska styrkeförhållandena inom EU. Såsom redan antytts kommer Finland att förlora en viktig partner inom centrala politiksektorer, som den inre marknaden, utrikeshandeln och finansieringen av EU. Storbritanniens bidrag till EU:s utvecklingspolitik har också varit viktig ur finländsk synvinkel. Man har dock redan börjat anpassa sig till situationen, delvis på grund av Storbritanniens växande reservation mot EU de senaste åren. Samtidigt har hanteringen av eurokrisen riktat Finlands politiska uppmärksamhet mot andra huvudstäder i det nordliga eurområdet. Enligt uppgifter från EU Coalition Explorer har Sverige och de nordliga euromedlemmarna utgjort en nära referensgrupp för Finland under de senaste ansträngningarna att bygga koalition inom EU (EU Coalition Explorer 2017). I anslutning till detta har relationerna till Tyskland fått en framskjuten

ställning i Finland inom många av EU:s politiksektorer. Brexit har också ökat intresset för nordiskt samarbete inom och utanför EU. Olika institutionella bindningar och tidvis olika intressen anses dock fortfarande hindra den fulla potentialen hos nordiskt samarbete inom EU. På grund av Storbritanniens utträde anses det dock viktigt att hitta likasinnade EU-medlemmar. Följaktligen tycks förståelsen öka för oron hos de EU-medlemmar som inte har infört euron, eftersom Finlands nordiska EU-partner Danmark och Sverige står utanför euroområdet.

På grund av det snabbt försämrade säkerhetslandskapet i Europa har det ansetts mycket viktigt i Helsingfors att Storbritannien fortfarande utfäster sig att arbeta för säkerhet i Europa. Brexit har ansetts ha direkta och indirekta följder för säkerheten i Europa. För det första, och som även Storbritannien själv har understrukt, kommer brexit inte att förändra landets engagemang i NATO, alliansens roll har förutspåtts vara på uppåtgående inom den europeiska säkerhetsarkitekturen. Finland är inte medlem i NATO, men har framhävt vikten av att samarbeta med NATO med tanke på såväl landets säkerhet som strävan att hålla kvar möjligheten att kunna ansluta sig till NATO. Brexitomröstningen har inte förändrat denna officiella politiska linje (se Finnish Broadcasting Company News 2016b), och inte heller allmänhetens åsikt om ett NATO-medlemskap – som fortfarande i hög grad är emot det (Iskanius 2017: 17). För det andra har Finland redan före brexitomröstningen försökt fördjupa de bilaterala relationerna i försvarsfrågor särskilt till Sverige, men också Förenta staterna, Storbritannien och Frankrike. Banden till Storbritannien verkar utvecklas trots brexitomröstningen. Före den, avgav Finland och Storbritannien en gemensam förklaring om försvarssamarbete och Finlands regering bedömer som bäst möjligheterna att ansluta sig till den brittiskleda Joint Expeditionary Force, en militär snabbinsatsstyrka där sju länder deltar. Storbritannien har också anslutit sig till Finlands färskva initiativ att inrätta ett kompetenscentrum för motverkande av hybridhot i Helsingfors, som kommer att samarbeta nära med EU och NATO.

För det tredje har Finland starkt förespråkat att man bör utveckla EU:s försvarsdimension och undersöka möjligheterna till nordiskt samarbete inom NORDEFCO, som ses som ett komplement till EU:s strävan efter försvarssamarbete. Ur finländsk synvinkel har brexitomröstningen delvis satt ny fart på EU särskilt när det gäller försvarsfrågor. Det militärt starka Storbritanniens utträde anses skapa behov av ett närmare försvarssamarbete inom EU. Utträdet förutspås också öppna nya möjligheter till detta, eftersom Storbritannien ofta har motsatt sig djupare samarbete på detta politikområde. Brexit ses som en faktor som driver fram ett djupare försvarssamarbete såväl inom EU som i en nordisk kontext. Andra viktiga drivfjädrar är den försämrade säkerhetsomgivningen i Europa och det erkända behovet av att öka försvarsutgifterna i Europa, något som nyligen påpekats tämligen kraftfullt även av Förenta staternas nya administration.

I ett längre perspektiv skulle Finland verkligen välkomna Storbritanniens fortsatta stöd för EU:s Gusp, liksom dess deltagande i EU-operationer. På grund av de gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiska intressena inom och utanför Europa

anses starka politiska och säkerhetsband ligga i såväl Storbritanniens som EU:s intresse.

Slutsatser

Finland har mottagit Storbritanniens beslut att lämna EU med sorg och förvåning. Brexit anses huvudsakligen ha negativa effekter för EU och Finland. Medan de direkta ekonomiska följderna för Finland för närvarande anses bli tämligen begränsade, har de potentiella negativa effekterna för EU:s ekonomi med förgreningar till Finland tagits på allvar i Helsingfors. Finland kommer dessutom att förlora en inflytelserik allierad i EU:s beslutsfattande som gäller till exempel den inre marknaden, utrikeshandeln och EU:s utgifter. Understödet för EU har förblivit starkt i Finland, och intresset för en ny folkomröstning om EU tycks vara mycket begränsat. Finlands högsta prioritet efter brexitomröstningen har varit att stärka EU. I anslutning till detta väntar man svåra förhandlingar med Storbritannien om dess utträde och framtida relationer till EU. Utträdet anses ha negativa följder för Storbritannien, trots att man närmar sig förhandlingarna på ett konstruktivt sätt. Finland skulle emellertid även i framtiden vilja se ett Storbritannien som aktivt engagerar sig i Europa och i synnerhet på säkerhetsområdet i Europa.

Bibliografi

- Archer, Toby (2010) *No real winner? Britain's closest election in a generation and the implications for Europe*. FIIA Briefing Paper 60. Helsinki: The Finnish Institute of International Affairs. Tillgänglig: http://www.fiaa.fi/en/publication/116/no_real_winner/. Hämtad 15.06.2017.
- Aunesluoma, Juhana (2005) «Introduction» i Juhana Aunesluoma (red.) *From War to Cold War: Anglo-Finnish Relations in the 20th Century*. Helsinki: SKS/Finnish Literature Society (7-15).
- Berg-Andersson, Birgitta et. al. (2017). *Economic Relations between Finland and the United Kingdom*. Publications of the Government's analysis, assessment and research activities 12/2017. Helsinki: Prime Minister's Office. Tillgänglig: https://www.etla.fi/wp-content/uploads/VNK_2017_12.pdf. Hämtad 10.05.2017.
- EU Coalition Explorer 2017. BerlIn: EU European Council on Foreign Relations. Tillgänglig: <http://www.ecfr.eu/eucoalitionexplorer>. Hämtad 15.06.2017.
- European Commission (2016) Standard Eurobarometer 86, Autumn 2016 - First results, Public opinion in the European Union. Brussels: European Commission. Tillgänglig: https://ec.europa.eu/finland/sites/finland/files/eb86_first_en.pdf. Hämtad 18.04.2017.
- European Parliament (2016) Parlameter: Analytical overview, Special Eurobarometer of the European Parliament. Brussels: European Parliament. Tillgänglig: http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2016/parlemetre/eb86_1_parlemeter_synthesis_en.pdf. Hämtad 18.04.2017.
- Finlands riksdag (2015). *Stora utskottets utlåtande om omförhandling av Storbritanniens EU-relation*. Helsingfors: Finlands riksdag. Tillgänglig: https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/Lausunto/Sidor/StoUU_6+2015.aspx. Hämtad 29.06.2017.
- Finnish Broadcasting Company News (2016a) «Friday's papers: Soini in the soup, media star's misdeeds and lower wages for migrants?» 01.07.2016. Tillgänglig: https://yle.fi/uutiset/osasto/news/fridays_papers_soini_in_the_soup_media_stars_misdeeds_and_lower_wages_for_migrants/8996530. Hämtad 15.06.2017.
- Finnish Broadcasting Company News (2016b) «President Niinistö: Brexit won't affect Finnish security assessment» 28.06.2016. Tillgänglig: https://yle.fi/uutiset/osasto/news/president_niinisto_brexit_wont_affect_finnish_security_assessment/8989868. Hämtad 20.06.2017.
- Forum EVA. Tillgänglig: <http://www.eva.fi/wp-content/uploads/2017/04/summary.pdf>. Hämtad 20.06.2017.
- Hamilton, Keith (2005) «Finland as Vision and Venue in Britain's Détente Diplomacy, 1972-75» i Juhana Aunesluoma (red.) *From War to Cold War: Anglo-Finnish Relations in the 20th Century*. Helsinki: SKS/Finnish Literature Society (75-89).

- Iskanius, Anniina 2017. *Finns worry about Russia, Trump and Brexit – Summary of Key Findings*. EVA Attitude and Value Survey 2017. Helsinki: Finnish Business and Policy
- Jokela, Juha (2013). *David Cameron's European policy: Britain sidelined by Euroscepticism and the economic crisis*. FIIA Briefing Paper 124. Helsinki: The Finnish Institute of International Affairs. Tillgänglig: http://www.fia.fi/en/publication/321/david_cameron_s_european_policy/. Hämtad 15.06.2017.
- Kirby, D. G. (1979) *Finland in the Twentieth Century*. Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Lehmus, Markku & Paavo Suni (2016) *Brexit and the Finnish Economy*. ETLA Briefing. Helsinki: The Research Institute of Finnish Economy – ETLA. Tillgänglig: <https://www.eta.fi/wp-content/uploads/ETLA-Muistio-Brief-48.pdf>. Hämtad 10.05.2017
- Statsrådets kansli (2017) *Statsministerns upplysning om förändringarna i den utrikes- och säkerhetspolitiska samt i den EU-politiska omvärlden*. Helsingfors: Statsrådets kansli. Tillgänglig: http://vnk.fi/artikkeli/-/asset_publisher/paaministeri-juha-sipilan-ilmoitus-eduskunnalle-ulko-ja-turvallisuuspoliittisen-seka-eu-toimintaympariston-muutoksista?_101_INSTANCE_OQ3OcOALUppv_languageId=sv_SE. Hämtad 29.6.2017.
- The Economist (2017) «The Brexit negotiations: hard or soft Europe?» London: The Economist Group. Tillgänglig: <http://country.eiu.com/article.aspx?articleid=1865298170&Country=United%20Kingdom&topic=Politics&subtopic=Forecast&subsubtopic=International+relations>. Hämtad 10.05.2017.
- The Telegraph (2015) «Finland's new foreign minister: Cameron EU project 'absolutely a great idea'» 03.07.2015. Tillgänglig: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/finland/11716311/Finlands-new-foreign-minister-Cameron-EU-project-absolutely-a-great-idea.html>. Hämtad 18.09.2016.
- Tiilikainen, Teija (2016) *Brexit's Impact on the EU Institutions: Immediate implications and possibilities for reform*. FIIA Briefing Paper 203. Helsinki: The Finnish Institute of International Affairs. Tillgänglig: http://www.fia.fi/en/publication/627/brexit_s_impact_on_the_eu_institutions/. Hämtad 10.05.2017.
- Tuomioja, Erkki (2014) *Finnish Integration Policy – From Cold War to the Present*, Utrikesministerns tal i Åbo universitet den 15 september 2014. Helsingfors: Utrikesministeriet. Tillgänglig: <http://www.formin.fi/public/default.aspx?contentid=312590&contentlan=2&culture=en-US>. Hämtad 15.06.2017.

Abstract:

The withdrawal of the United Kingdom from the European Union is predominantly seen as negative development in Finland. The outcome of the referendum astonished Finland, yet the country had become increasingly concerned about the direction of UK's EU relations for a longer period of the time. The direct economic and political ramifications of the UK exit appears to be manageable for Finland. The indirect ones for the EU's economy, future and security are seen as more pertinent concerns for Finland. Thus the first priority for Finland has been to engage in mitigating the negative consequences of the Brexit for the EU, and consolidating European integration.

Key words: Finland · Norden · EU · Brexit · integration